

Oss neemt voortouw in circulaire verpakkingen

De gemeente Oss heeft veel verpakingsbedrijven binnen zijn gemeentegrenzen. Veel van die bedrijven zijn bezig hun processen en producten te verduurzamen. Met het innovatieprogramma Circulaire Verpakkingen van de gemeente bundelen ze hun krachten. Ook food-bedrijven doen mee.

Looman Salades wil kunststof verpakkingen vervangen

Looman Salades is geen verpakingsbedrijf maar een fabrikant van schepsalades. Het familiebedrijf uit Oss is al ruim anderhalf jaar bezig met een nieuwe duurzamere verpakking die zo'n 5,5 miljoen kunststof verpakkingen moet gaan vervangen. "Dan hebben we het over pakweg twintigduizend kilo minder plastic", zegt Martijn Vertogen.

Vertogen: "Het is een bestaande verpakking die in de salademarkt nog niet wordt toegepast." Om die reden wil hij er nog niet al te veel over kwijt, om zo de voorsprong in de markt te behouden. "Het gaat om bakjes van gerecycled karton. Het karton voldoet aan de regelgeving op het gebied van voedselveiligheid."

Anton en Hans Looman

Flinke investering

Het vergt een flinke investering om met het nieuwe materiaal aan de slag te gaan. Vertogen: "Er is nog geen enkele afvullijn die deze verpakking kan afvullen. Voordat we investeren in nieuwe apparatuur willen we eerst zeker weten dat afnemers het willen afnemen en er ook een hogere prijs voor over hebben." Hiervoor ziet hij een rol voor het innovatieprogramma. "Wellicht dat studenten van de HAS hier onderzoek naar kunnen doen."

Martijn Vertogen

Looman salades

Eigen onderzoek

Hans Looman: "Wij hebben ons aangesloten bij het programma Circulaire Verpakkingen zodat we kunnen laten zien wat we kunnen en onze kennis daarover delen." Vertogen: "Wij zijn ruim anderhalf jaar bezig en deden veel nieuwe kennis op. Zo waren we eerst heel enthousiast over een nieuwe duurzame verpakking. Maar die bleek een laminaatfolie te hebben die de recyclingbedrijven niet kunnen scheiden, dus het was veel minder duurzaam dan gedacht. Daar kom je dan door eigen onderzoek achter."

Looman: "Het is geweldig ondernemen hier in Oss. We dragen elkaar een warm hart toe, er ontstaat steeds meer verbinding en de gemeente is daarin een goede partner. Men probeert en doet van alles om bedrijvigheid te stimuleren en bedrijven te helpen."

Tom Acket: 'Duurzaamheid speelt een rol bij al onze beslissingen'

Karton is van zichzelf al een duurzaam materiaal, maar natuurlijk komt bij duurzaam verpakken meer kijken dan alleen de materiaal soort, zegt Tom Acket van Acket Drukkerij Kartonage. "Feit is in ieder geval dat karton uit hernieuwbare bronnen komt, dat het materiaal zeven tot acht keer recyclebaar is en dat het beter en sneller afbreekt dan plastic."

Acket Drukkerij Kartonage ontstond 137 jaar geleden toen krantenuitgever Jan Acket papieren wikkels ging maken voor een lokale boterfabrikant. "Wij zijn dus al lang actief in Oss en zaten al op diverse locaties. Door de jaren heen hadden en hebben we veel contact met de gemeente en het onderwijs. Op initiatief van de gemeente zijn wij samen met andere bedrijven en het onderwijs bij elkaar gekomen op de dag van de Duurzame Verpakking. Daaruit is het innovatieprogramma Circulaire Verpakkingen ontstaan waarin we samen nadenken en elkaar helpen om een duurzame toekomst te bouwen."

Meedenken

"Onze rol is meedenken vanuit onze expertise én eigen vraagstukken inbrengen. Zijn er bijvoorbeeld productverpakkingen waarvoor karton een alternatief kan zijn? Of kan een bestaande verpakking lichter, door een andere constructie te bedenken, of met minder materialen? Of denk aan het vervangen van een laagje plastic in een kartonnen verpakking. Daar wordt in de industrie weliswaar volop aan gewerkt, maar echt pasklare oplossingen zijn er nog niet."

Onderzoek

"Studenten kunnen bijvoorbeeld vergelijkend materiaalonderzoek doen. Welk type verpakking kun je het beste waarvoor inzetten en is dat dan duurzaam? Je kunt materialen op aspecten als maakproces, energieverbruik, wijze van transport, recyclebaarheid, en bescherming en houdbaarheid van het product vergelijken. Ook consumentenonderzoek doen is een optie: hoe ervaart een consument een verpakking, begrijpt hij het als hij bijvoorbeeld een plastic laagje eruit moet halen en moet scheiden, en wil hij dat wel doen? En wat heeft hij over voor een duurzame verpakking? Wij zijn al in gesprek met de HAS over een specifiek onderzoekstraject op het gebied van materialen en we denken dat begin volgend jaar concreet te hebben."

Tom Acket

CKET
SINCE 1884

Chips

"Met Total Pack – ook uit Oss – en de HAS werken we aan een innovatieve kartonnen oplossing om meerdere soorten zakken chips bijeen te houden, te kunnen promoten en te kunnen vervoeren. Er is een aantal designs in ontwikkeling. De oplossing waar nu de voorkeur naar uitgaat is stapelbaar, makkelijk vast te houden, promoot het product en is gemaakt van recyclebaar karton. Samen met de HAS willen we onder meer onderzoeken wat de exacte Life Cycle Analyses is van deze verpakking versus andere oplossingen. Ook bekijken we waar deze oplossing nog meer van toepassing kan zijn in supermarkten en groothandels."

Chemieloze offsetplaten

"Duurzaamheid speelt een rol bij al onze beslissingen. We hebben zonnepanelen op het dak. Kartonageafval persen we samen en daar laten we opnieuw karton van maken. We zijn in onze branche de eerste in Nederland met chemieloze offsetplaten. Dat bespaart chemische middelen, water en energie. Zo zijn we op verschillende fronten bezig en ook dat is allemaal kennis die we kunnen delen in het innovatieprogramma." "Er zit hier veel verpakingsindustrie en ook veel voedingsmiddelenproductie. We kennen elkaar allemaal wel, maar zijn vaak druk met de waan van de dag. Dit project is een mooie manier om die contacten weer aan te halen. De gemeente heeft een voortrekkersrol en vult die goed in. Daar ben ik zeer over te spreken."

Regelgeving is cruciaal voor ontwikkelen duurzame verpakkingen

Kunststof als verpakkingsmateriaal zal nooit helemaal verdwijnen, denkt Country, Channel & Export manager Leo Klapwijk van Nutripack. "Je kunt het ook niet honderd procent vervangen; er zijn simpelweg te weinig alternatieven voor het volume. Daarnaast: het is een goed product met enkele unieke eigenschappen, waaronder de goede recyclebaarheid. Maar we werken wel hard aan alternatieven."

Leo Klapwijk

Nutripack is fabrikant van vooral polypropyleen-verpakkingen voor magnetronmaaltijden voor supermarkten en de zorgsector. Samen met vijf zusterbedrijven maakt het jaarlijks vijf miljard verpakkingen. "Als je wilt verduurzamen is een belangrijke eerste stap om te proberen je product zo licht mogelijk te maken om zo het totale kunststofgewicht te reduceren. Wij hebben veel geld gestoken in onderzoek en nieuwe matrijzen en dat levert een besparing op van twintig tot dertig procent in gewichtsreductie." De fabriek in Oss ontwikkelt momenteel een hybride verpakking van karton met nog een klein deel plastic. "De plasticreductie daarvan is negentig procent, maar je hebt nog een klein deel nodig vanwege de houdbaarheidseisen."

Regelgeving

Frankrijk verbiedt binnenkort het gebruik van plastic verpakkingen in de Franse ziekenhuizen. Nutripack Frankrijk ontwikkelde daarom een celluloseverpakking als alternatief en bouwt daar nu productielijnen voor. "Regelgeving is een belangrijke driver die bepaalt welke richting het op gaat. A: je kunt geen nieuwe, dure en duurzame verpakkingen ontwikkelen als je niet weet hoe de markt erop reageert. Vindt de consument het wel mooi, is men bereid er meer voor te betalen? Iedereen vindt onze hybride verpakking prachtig, totdat ze de hogere prijs horen. B: regelgeving speelt ook een rol bij het recyclen. Hybride verpakkingen met laminaat mochten tot vorig jaar

gerecycled worden met het oud papier, vanaf dit jaar niet meer. Nu verdwijnt het weer in de verbrandingsoven."

Interessant

Het innovatieprogramma Circulaire Verpakkingen is om meerdere redenen interessant, zegt Klapwijk. "Het is een platform om kennis te delen en waar we onze ontwikkelingen onder de aandacht kunnen brengen. Richting de markt, maar ook richting de overheid. 'Kijk eens wat er allemaal kan. Sluit daarop aan met je regelgeving.' Oss wil graag een driver zijn in het verder ontwikkelen van duurzame verpakkingen, inclusief bijbehorende regelgeving. Dat vind ik een

mooi uitgangspunt, dat Oss als pilot kan dienen voor landelijke regelgeving en uiteindelijk voor Europa."

"We zijn al met de HAS in gesprek om ons samen meer te verdiepen in hoe duurzaam een verpakking nu precies is vergeleken met andere verpakkingen. De duurzaamheidsbarometer noem ik dat; zit je in mooi, stabiel of slecht weer? Maar we willen ook kijken naar waarover we het nu eigenlijk hebben. Sustainability is een containerbegrip. Kijk je alleen naar de carbon footprint, of alleen naar recyclebaarheid? Of naar een volledig cradle to cradle-concept? Dit doen we allemaal graag met anderen, want alleen red je het niet. We moeten de krachten bundelen."

Mark van der Burgt

'Wij zijn niet bepalend; we volgen de vraag van de klant'

Zeven jaar geleden ontwikkelde Vetipak al een papier met PE-laag. Commercieel gezien brak die oplossing echter nooit écht door. "Vooral vanwege de prijs, die zo'n 20 tot 25 procent hoger lag." Ook ten aanzien van de duurzaamheid was er een kanttekening. Chief commercial officer Mark van der Burgt: "Uiteindelijk was het toch een laminaatoplossing, die daardoor moeilijk te scheiden was."

Mark van der Burgt

Vetipak is co-manufacturer (verpakker van primair product) en co-packer (verpakker van secundair product). Met negen fabrieken en 650 medewerkers is het qua omzet en schaalgrootte de grootste speler in dit marktsegment in Nederland.

Eigen verpakkingstechnologie

Het bedrijf heeft eigen verpakkingstechnologie die klanten adviseren en die mee-ontwerpen bij het ontwikkelen van nieuwe verpakkingen. "Wij doen eigenlijk alles op verpakkingsgebied, behalve de colour, de content en het voorraadrisico." Eind vorig jaar besloot het bedrijf om zich voortaan ook te richten op co-making; het oplossen van productie- en supply chain-vraagstukken van klanten.

Niet bepalend

Duurzaamheid heeft zeer zeker de aandacht, zegt Van der Burgt. "Maar wij zijn niet bepalend; we volgen de vraag van de klant. Vanuit onze technologie en onze kennis kunnen we zeker bijdragen aan het verduurzamen van een productportfolio. Ik vind dat je die verantwoordelijkheid ook hebt als bedrijf; voor je eigen organisatie, voor de maatschappij en voor je klanten."

Minder materiaalgebruik

Verpakker en producent moeten samen optrekken om duurzamere verpakkingen te ontwikkelen: samen onderzoek doen, strategie bepalen en keuzes maken, vindt Van der Burgt. "Dat begint helemaal vooraan in de samenwerking, bij elke verpakking opnieuw. En het hoeft echt niet altijd om innovaties op het gebied van materiaal te gaan." Zo leidde een experiment van Vetipak en een van Europa's grootste voedingsproducenten tot dertig procent minder materiaalgebruik door de stijfheid van het materiaal te verlagen van 130 mu naar 90 mu, mét behoud van eigenschappen.

Monoverpakkingen

Een belangrijke doorbraak vond vorig jaar plaats: Vetipak introduceerde vijf papieren monoverpakkingen die volledig recyclebaar zijn. Voor het sealen wordt – voor het eerst – een thermo-sealbare lak zonder kunststof gebruikt. "Deze oplossing hebben we te danken aan onze strategische samenwerking met Packaging Partners en de Gerosa Group, een producent van bedrukte flexibele verpakkingfolios."

"Het innovatieprogramma Circulaire Verpakkingen is een goed initiatief. Wij weten ook niet alles en nieuwe kennis van buiten naar binnen brengen – en omgekeerd – is goed. Wat dat betreft geloof ik zeker dat één plus één drie is. Ik heb ook wel ideeën over het inzetten van studenten op bepaalde vraagstukken. Aan de andere kant: wij zijn best eigenwijs en gewend ons eigen tempo te bepalen. Als de meerwaarde er is, doen we zeker mee. Sowieso vind ik dat als het past en kan, wij elkaar in Oss best mogen helpen. Wij opereren op Europese schaal en hebben onze strategische partners allemaal buiten Oss. Dat is historisch zo gegroeid. Misschien dat we door dit programma ook eens wat dichterbij huis partners vinden. Dat zou best logisch zijn."

